

ELŐFIZETÉSI AR:
 Egész évre . . . 6 korona.
 Egyes szám ára 6 filler.

MEGJELNIK HETENKENT EGYSZER
 szombaton és minden törvény-
 hatósági bizottsági közgyűlést
 követő napon.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Városi Könyvnyomda-vállalat
 Irodájában.

Ide küldendők a kéziratok és
 előfizetési díjak.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: **VECSEY IMRE.** * Felelős szerkesztő: **KONCZ ÁKOS.**

Kiadótulajdonos: **A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.**

A választási rendszer a közigazgatásban.

A kormány állást foglalt a törvényhatósági és községi közigazgatás választási rendszerének fentartása mellett és a vármegyei közigazgatás államos tásának kérdését végleg levette a napirendről.

A vármegyei tisztviselők állami közegekké tételéről, tehát nem lesz többé szó. De vajon ki fogja-e elégíteni az eddigi választási rendszer a törvényhatóságok és a községek, s különösen a választott tisztikar érdekeit?

A törvényhatóságoknak és a községeknek az az érdeke, hogy mentül megbízhatóbb, mentül buzgóbb és mentül képzettebb hivatalnokokat szerezhessenek. A tisztikarnak viszont legfőbb érdeke az, hogy biztos és állandó alkalmazásra tehesen szert.

Ezt a két érdeket a mai választási rendszer, mely ciklusokhoz van kötve, nem mindenben képes összeegyeztetni. Mert az időszakonként lejáró megbízás bizonytalanná teszi a hivatali állásokat s a folyton megújuló választás nagyon is függő viszonyba hozza a tisztviselőt a választásra jogosult bizottsági tagokkal szemben.

A törvényhatósági és községi tisztviselők nagy része valóságos félelemmel tekint az időszakonként bekövetkező tisztújítások elé és soha sem tudhatja, hogy családi befolyás, egyes stréberek kapaszkodása vagy a bizottsági tagok kénye és kedve nem fogja-e őt hivatalától megfosztani és kitenni a nyomornak.

Sajnos, nagyon is rut példák vannak arra, hogy miként ültetik be a befolyásos családok az ő tehetségtelen s más téren érvényesülni nem tudó tagjaikat a tehetséges és szorgalmas, de kevesebb befolyással bíró tisztviselők helyére, hogy az alantas tisztviselők sokszor csupán a nagyobb nyugdíj kedvéért szorítják ki állásaikból főnökeiket, s hogy egyes befolyásos bizottsági tagok kibuktatják azokat a tisztviselőket, kik az ő önző érdekeit előmozdítani hajlandók nem voltak s akik, mert a bizottsági tagok körében nem sokat forgolódnak, vagy mert simulni és meghunyászkodni nem tudnak, nem örvendenek nagy népszerűségnek.

Fájdalom, sokszor egy köszöntés véletlen elmaradása vagy nem viszonzása is megpecsételi a szegény tisztviselő sorsát.

A politikai élet hullámai is nagyban befolyásolják a tisztújításokat. Nem régen még bajosan maradhatott volna meg állásában némely törvényhatóságban és városban az a tisztviselő, aki ellenzéki hajlamokat táplált, vagy aki a bentfentes képviselőjelölt megválasztását előmozdítani nem tudta.

A törvényhatósági és községi tisztviselői állások e bizonytalansága s a választásokkal járó sok kellemetlen-

ség és izgalom az oka, hogy a magasabb kvalifikációval bíró képzettebb elemek inkább az állami hivatalokra pályáznak, s hogy a törvényhatósági és községi tisztviselők is sietve hagyják el hivatalukat, ha más téren biztosabb állásra nyílik alkalom.

Könnyű belátni, hogy a törvényhatóságoknak és a községeknek is nagy hátrányára van a hivatalnokok gyakori változása és a kellő gyakorlattal nem bíró tisztviselők alkalmazása.

Hány várost akasztott meg fejlődésében az, hogy a szűk látkörű bizottsági tagok nem túrték meg állásában azt a tisztviselőt, kinek a város fejlődésére nemcsak messze-kiható tervei voltak, de megvolt a tervek végrehajtásához a kellő akaratereje is, s aki, mert célszerűen kívánta a város áldozatkészségét felhasználni, egy tehetetlen, minden fejlődéstől irtózó, maradi egyénnel szemben elvesztette a bizottsági tagok bizalmát.

Gyakran maga a tisztviselő ejti el üdvös intézkedéseket célzó törekvéseit, nehogy a bizottsági tagok érületével és felfogásával ellentétbe jusson s ezáltal bukását előmozdítsa.

E hátrányok megszüntetése vezette a törvényhozást akkor, midőn a tisztviselői állásokat minősítéshez kötötte s némely, különösen nagyobb gyakorlati jártasságot és helyi ismeretet igénylő állásra nézve az élethossziglani választást állapította meg, sőt bizonyos állások betöltésénél a főispáni kinevezés rendszerét is meghonosította.

A törvényhatóságokról szóló 1886. XXI. t.-c. 80. és 81. §§-ai, a községekről szóló 1886. XXII. t.-c. 69. §-a és az állategészségügy rendezéséről szóló 1888. VII. t.-c. 128. §-a szerint jelenleg a törvényhatósági főorvosi, rendőrkapitányi, th. városi számvevői, levéltárnoki, árvaszéki nyilvántartói és könyvvezetői, járási és kerületi orvosi, közig. gyakornoki, th. városi állatorvosi, segéd- és kezelőszemélyzeti, továbbá a községi jegyzői, orvosi és állatorvosi, a r. t. városi rendőrkapitányi, segéd és kezelő személyzeti állások azok, melyek élethossziglan töltenek be, míg a többi tisztviselők és közegek törvényhatóságokban és rendtan. városokban hat évre, kis- és nagyközségekben pedig három évre választatnak. Budapest székesfővárosban a főlevéltárnoki, statisztikai hivatal igazgatói, pénztári, számvevőségi, kezelő- és segéd-személyzeti állások állandók, míg a többi tisztviselők szintén hat évenként választatnak.

Amennyire helyén van a választások időhöz kötöttsége a külön képzettséget nem igénylő kis- és nagyközségi állásoknál, ép annyira sérelmes ez a vármegyei, a törvényhatósági és a r. t. városi tisztviselőkre nézve, kiknek egy része az állandóan alkalmazottaknál hátrányosabb és függőbb helyzetben van, holott az 1883. I. t.-c. a képzettség kimutatását igen csekély kivétellel majdnem minden vár-

megyei, városi törvényhatósági és r. t. városi álláshoz megköveteli. Különböztetve sem lehet az ily állások betöltése között különbséget tenni.

Ma már a közigazgatási tisztviselői pálya sem nobile officium, hanem kenyérkereset. Az ilyen állások betöltését nem befolyásolhatja a politika, vagy a családi és a magánérdek. Nem lehet ahhoz köze a rokonszenyvek és az ellen-szenyvek sem, hanem egyedül csakis a közérdeknek, mely ezen állásokhoz is becsületességet és hazafiságot, rátermettséget, képességet, tudást és mindennek felett olyan nagy gyakorlati ismeretet és jártasságot követel, hogy ember legyen az, ki e nélkül a közigazgatás utvesztőiben egyhamar kiismeri magát.

Ezeknek az ellentéteknek a megszüntetése egyaránt érdeke a törvényhatóságoknak és a r. t. városoknak, valamint a tisztikarnak is. Lehetetlenné kell tenni a tisztujtásokkal kapcsolatos visszaéléseket és az azokkal járó folytonos izgalmakat s lehetetlenné kell tenni, hogy a tisztujtás új pályázók hiányában pusztá formasággá süllyedjen. Mert hisz ez esetben a törvényhatóságok és a községek akarva, nem akarva is kénytelenek a régi tisztikart megtartani.

A vármegyei közigazgatás államosítása a tisztikar helyzetének javításával és az állások állandósításával járt volna. Azért, hogy az államosítás elmarad, ne jusson a tisztikar hátrányosabb helyzetbe. A vármegyei tisztviselők fizetését az állami dotáció emelésével már javította és rendezte a törvényhozás, tegye meg a tisztviselők érdekében most a másik intézkedést is és mondja ki, hogy a vármegyei tisztviselők, tehát úgy a választottak, mint a kinevezettek élethossziglan megtartják hivatalukat. Ugyanez a rendszer valósuljon meg a székesfővárosban, valamint a törvényhatósági joggal felruházott és a rendezett tanácsú városokban is. Ezzel egyidejűleg a tisztviselők egy részének választás útján magasabb fizetési osztályba való jutását s így az alantas tisztviselők előmenetelét is biztosítani kellene.

Egy rendezett viszonyok között élő s magát függetlennek érző tisztikar a közigazgatásnak is nagyobb hasznára lesz.

Dr. Bárdossy Jenő.

Tudnivalók

az Első Alföldi Trágyaipar Vállalat működéséről és termékeiről.

A vállalat székhelye: *Debrecen*, tulajdonosa: *S. Biró G.*

Debrecen sz. kir. város Tanácsa belátván azt, hogy az ürszékek trágya anyagának szanaszét hordása nemcsak a város közegészségére nagyon hátrányos, hanem annak elkallódása közgazdasági szempontból is nagy kár, a gazdaságilag előrehaladottabb külföld számtalan példája után, úgy rendezkedett be, hogy »Köztisztasági vállalatát« az összes ürszéktrágyáknak egy a város által kijelölt helyre történő hordására kötelezte és az így összegyűjtött póce anyagot a kifuvározással a cimben jelzett intézményre ruházta, okszerű tovább kezelés, szagtalanítás és értékesítés céljából.

A trágyaipar vállalat ezenkívül megszerezte még a debreceni nagyobb sertéshizlaldák hizó sertés trágyáját is.

A vállalatnak célja az alföldi városokban, ahol csak lehetséges lesz, az ürszékeknek — a mindenütt legjobbnak bizonyult — tonna rendszerre történő átváltoztatása céljából kellő ténykedést kifejteni; az ilyen városokat tözegszóró klotzetekkel ellátni; s így nem csak a városok

elég szomorú köztisztasági és közegészségügyi állapotát javítani, hanem tekintettel a hazánkban — a szőlő ujjátelepítésével — előállott rendkívül nagymérvű trágya hiányra, a szóban forgó becses trágya anyagokat is a termelés céljára megmenteni.

Célja a sertéshizlaldákban összegyűlemlő trágyát hevítéssel vagy más alkalmas módon szárítani, hogy szállítása ezáltal megkönnyíthessék és távolabbi vidékeken is, mint kitünő talajjavító trágyaszer alkalmazható legyen.

A fekáltrágya (pudrette) tőzeggel szagtalanított közepesen száraz, földszerű anyag, mely minden csomagolás nélkül, csakis teljes waggonrakományonként, tisztán e célra szolgáló waggonokban szállítatik. Ugyanígy a nyers sertéstrágya is.

A trágyák beltartalma és pénzbeli értéke.

Nagyon természetes, hogy a trágyák beltartalma igen különböző lehet, a trágya anyaga, összetétele, erjedési foka, keverése s általában kezelése szerint. Ugyanezgy trágyahalom felső része más tartalmat mutat, mint az alja; jóllehet összehalmozáskor kiegyenlített volt stb.

A tőzeg fekáltrágya nyers állapotban vett mintájában a debreceni m. kir. mezőgazdasági vegykerületi állomás 1906. évi július hó 17-én 98—100 sz. alatt »Elemzési bizonylata« szerint találtatott:

Összes nitrogén	1.34%
Phosphorsav	0.84%
Káli	0.44%
Szerves anyag van benne	15%

Itt rá kell mutatnunk arra, hogy »Mentzel und von Lengerkes Landwirtschafll. Kalender« (Berlin) szerint a külföldön megejtett többszöri vegyvizsgálat átlaga szerint a fekáltrágyában találtatott:

Szerves anyag	14.4
Összes nitrogén	0.83 ebből ammoniak alakban 0.24
Phosphorsav	0.37 ebből vízben oldható 0.13
Káli	0.34
Mész	0.06
Víz	82.4

A debreceni nyers sertéstrágyában ugyanazon bizonylat szerint találtatott:

Összes nitrogén	0.56
Phosphorsav	0.66
Káli	0.41
Szerves anyag van benne	16.33

Ha már most a műtrágyák folyton változó, de átlagos árát vesszük alapul, úgy ezen trágyák a következő értéket képviselik:

A chililétrom 15.6 nitrogén tartalom mellett mázsánként 27 kor. Ebben tehát a nitrogén kilója 1 kor. 73 fillér. A 16 — 18%-os Superphosphát phosphorsavának kilogramm százaléka 50 fillér. És a 40%-os kálisóban a káli 1 kilogrammja 32.5 fillér.

A szerves anyag százalékát 1.2 fillérrel lévén szokás számítani, így a tőzeg fekáltrágyában métermázsánként 3 kor. 05 fillér értékű anyag van. Én ezt 120 fillérjével adom és a beltartalom ilyen módon számított belértékéért garanciát is vállalok, olyformán, hogy ha a szállított trágya ilyen értéke az én árainnak bármely állami vegyvizsgáló állomás ellenőrző vizsgálata szerint meg nem felelne: az érték különbözetet vissza fizetem. Kikötöm azonban, hogy a minta vétel és elküldésnél jelen lehessen és azt pecséttel elláthassam.

A dolog azonban a gyakorlati életben úgy áll, és Wagner számos kísérlete alapján azt állapította meg (igaz, hogy csak a különböző összetételű és különböző erjedési fokban lévő istálló trágyáknál), hogy ebben a nitrogén termést fokozó hatása úgy aránylik a chilisalétrom nitrogénjének termést fokozó hatásához, mint 45:100-hoz. A phosphorsav úgy viszonylik a Superphosphat vízben oldható phosphorsavának a hatásához, mint 10:100-hoz. A káli pedig úgy a 40%-os kálisó kalijához, mint 30:100-hoz.

És ha itt nem vesszük is figyelembe sem a tőzeg konserváló hatását, sem azt, hogy a fekáltrágyában lévő alkotó részek sokkal jobban érvényesülnek, mint az istálló trágyában, hanem csak ennek *kedvezőlenebb* érték adatai szerint a műtrágyák mai átlagos árához viszonyítjuk a beltartalom értékét, akkor is megállják az általános forgalomba hozott trágyák a versenyt; mert:

a mostani műtrágya árak szerint a chilisalétrom 1 mmázsájának ára 15·6%-os nitrogén tartalom mellett 27 korona. A tiszta nitrogén kilója tehát 173 fillér. A fenti arány szerint az *istálló trágyában* 77·8 fillér. A 16—18%-os superphosphat vízben oldható phosphorsav tartalma kgr. = %-onként 50 fillér; az *istálló trágyában* pedig ugyanannyi 5 fillér. A 40%-os kálisóban 1 kgr. káli 32·5 fillér, míg ugyanez az *istálló trágyában* 9·7 fillér.

E szerint a fekáltrágya 100 métermázsájában ér:

1. A hamus képző szerves anyag	
15% à 1·2 f.	18 K — f.
2. Összes nitrogén 1·34% à 77·8 f.	104 » 25 »
3. Phosphorsav 0·84% à 5 f.	4 » 20 »
4. Káli 0·44% à 9·7 f.	4 » 26 »

Összesen: 130 K 71 f.

Ezzel szemben a külföldi minta értéke: Szerves anyag 17·28. Nitrogén 64·57. Phosphorsav 1·85. Káli 3·29. Összesen: 87 korona 01 fillér értékű.

A fentiekből azonban az is kiviláglik, hogy a jól készült fekáltrágyával sem árban, sem hatásában semmiféle hirdett szerves vagy műtrágya sem vetekedhetik!

A nyers sertétrágya értéke pedig:

1. Szerves anyag 16·33% à 1·2 f.	19 K 59 f.
2. Nitrogén . . . 0·56 » » 77·8 » 43 » 56 f.	
3. Phosphorsav . . . 0·66 » » 5·0 » 3 » 30 f.	
4. Káli 0·41 » » 9·7 » 3 » 97 f.	

Összesen: 70 K 42 f.

A szükséglet kat. holdankint a nitrogén, phosphor és kálból.

Ha nem tehetem is, hogy mindenféle növény alá szükséges trágya mennyiséget taglaljam, legalább a homok szőlők szükségletét jelzem, mert ezek vannak leginkább rászorulva trágya bevitelre, annyira, hogy több helyen már is talaj kimerülés észlelhető.

Folyó évi febr. havában a debreczeni szőlő és bortermező szövetség, (melytől én mint volt igazgatója, e vállalatot májusban saját kezelésembe vettem) megkérdezte a m. óvári orsz. növénytermelési kísérleti állomást, hogy a tőzeg fekáltrágyából (jelezvén a megvizsgált beltartalmat) mennyi kellene 1 hold szőlőre. Ezen kérdésre febr. 26-án Cserháty ur az állomás nagyevű és a trágyázási kísérletezés terén hazánkban legelső szakember a következőt válaszolta:

»Válaszolva f. hó 20-án kelt soraikra tisztelettel értesítjük, hogy a közepesen száraz tőzeg fekáltrágyából holdankint (1600 négyszögöl) 36—40 métermázsá szük-

séges. Hatása több évig tart és azért sovány talajon a trágyázást követő második, jobb erőben lévő talajon pedig minden 3-ik évben kell alkalmazni. Miután nitrogén a phosphorsavhoz viszonyítva a fekáltrágyában tulsúlyban van; kat. holdankint 100—150 kgr. szuperfoszfátot és homok talajon még ezenkívül 40—69 kgr. kálitrágyát is kell a fekáltrágya nitrogén tartalmának kihasználása céljából alkalmazni«.

(Aláírás)

De ugyanezt olvashatjuk ki Cserháty Sándor urnak »A homoki szőlők trágyázása« című igen hasznos és érdekes füzetje második bővített kiadásának 40-ik oldalán is, hol azt mondja a szerző, hogy:

»A növénytermelési kis. állomás szőlőtrágyázási kísérleteknél olyanformán jár el utóbbi időben, hogy az első évben 100 kgr. chilisalétromot (tehát 15—16 kiló nitrogént!), 200 kgr. superfoszfátot (tehát 32 kgr. phosphorsavat) és 100 kgr. 40% kalitra trágyát (tehát 40 kgr. kálit!) alkalmazott. A második évben pedig csak 100 kgr. chilisalétromot. A kísérletek azt bizonyítják, hogy ezen mennyiséggel is tetemes termés többletet lehet elérni. Ő tehát, hogy a nitrogén 1-ső évében ugyszólván el ne prédálódjék, egy részt 2-ik év tavaszán ajánlja adagolni.

Kunsági Imrének a »Műtrágyák gyakorlati alkalmazásáról« igen népszerűen megírt füzetjében az olvasható, hogy kötött hegyi szőlő alá 200 kgr. 16%-os szuperfoszfát = 32 kgr. foszfor; és 100—150 kgr. chilisalétrom szükséges. Itt káli pótlást nem tart szükségesnek tehát! Homokra azonban a fentiekben kívül még 100 kgr. 40%-os kálisót (40 kgr. káli) is javasol.

E szerint mindkettő ajánl kat. holdankint

phosphorsavat	32 kgrt.
kálit	40 kgrt.

csak a nitrogénben van köztük eltérés, amennyiben Cserhátyi (két részletben) 32—32 kgrt. ajánl, míg Kunsági 24. Sőt Cserhátyi valószínűnek tartja, hogy a nitrogént még többre is kellene fokozni.

Természetes, hogy ezen szám adatok, nem minden tájajnál, nem minden időjárás és fekvés mellett; és nem minden művelési mód alkalmazása mellett fedik a tényleg helyes mennyiséget; sőt talán a legtöbb esetben, — a dolog természete szerint — némileg eltérők lesznek az átlagtól. De hiszen nem is az a célunk, hogy itt egy erősítő szer receptjét — ugyszólván mindenütt és mindenkoron való érvényességgel ajánljuk esetleg teljesen szegény talajok följavítására, hanem a végén is minden jó gazda szeret egy kissé számot vetni magával földjének trágyázásakor, hogy miként is lenne leghelyesebb és legtakarékosabb az ő tápanyag pótló eljárása. Éppen ezért valami számadási alapot kell keresnie. Ilyen alapul pedig megállapíthatjuk homok szőlőnél a szükséges mennyiséget 1600 □ ölre a következőkben:

nitrogén	32.
phosphorsav	32.
káli	40.

E szerint a leghelyesebbnek látszik, ha $100\frac{m}{m} = 1$ vagon tőzeg fekáltrágyát 2 holdra osztok szét; mert:

szükséges 3 holdra	van pedig 100 mázsában
nitrogén . . . 96 kgr.	134 kgr.
phosphorsav . . 96 kgr.	84 kgr.
káli 120 kgr.	44 kgr.

Nitrogén tehát még felesleges is van. Pótoljunk azonban ehez összesen (bővebben számítva) 120 kilogr. szuper-

foszfátot — mondjuk — 10 kor; és m/m 4%-os kálitrágyát = 26 kor.

Tehát 36 kor. pótrágya ráfizetéssel annál is inkább megtrágyázhatunk 3 holdat, mert hiszen még a legsoványabb talajban is kell feltételeznünk némi tápláló erőt.

Kerül tehát 3 holdra való trágya ab vasut leadó állomás:

1. 20 koronás vasuti fuvarral: 120 K trágyára + 20 K fuvar + 36 K pótrágyára + 2 K, ennek fuvarja = 178, azaz egy holdra 59 kor. 30 fillérbe.

2. 40 koronás vasuti fuvarral = 198 koronába, azaz 1 holdra 66 koronába.

3. 60 koronás vasuti fuvarral 218 koronába, azaz 1 holdra 72 kor. 66 fillérbe.

Lássuk a sertés trágyát.

Először 1½ holdra.

szükséges 1½ holdra van 100 mázsában

nitrogén 48. kgr. 56 kgr. tehát fölösleges van.

phosphorsav 48. » 66 » szintén » » »

káli 60. » 41 » Tehát pótlendő, hogy

bőven legyen 30 kiló kálival; mondjuk 10 K.

E szerint, ha nem számítjuk a fölöslegnek látszó értékét úgy rá fizetünk 10 kor. pótrágyára és így jön 1½ hold:

20 koronás vasuti fuvarral; 60 kor. trágya + 20 kor. fuvar + 10 kor. pótrágya + 1 kor. ennek fuvarja = 91 kor, az az 1 hold 60 kor.

40 kor. fuvarral 80; 60 kor. fuvarral pedig 100 kor. De itt prédáltunk is.

2. Ha 100 mázsát két holdra osztunk:

Szükséges 2 holdra Van pedig 100 mm.-ban

Nitrogén 64 kgr. 56 kgr. Pótlendő 50 kgr.

chilisalétrom 14 K

Phosphorsav 64 » 66 » Elegendő.

Káli 80 » 41 » Pótlendő 1 mm.

kálitrágya 13 kor.

Kerül tehát egy holdra a trágya:

1. 20 kor. vasuti fuvarral: 60 kor. trágya + 20 kor. fuv. + 27 kor. pótrágya + 2 kor. ennek fuv. = 109 kor.; azaz egy holdra 54 kor. 50 fill.

2. 40 kor. fuvarral: 60 + 40 + 27 + 2 = 129 = 1 holdra 64.5 korona.

3. 60 kor. vasuti fuvarral: 60 + 60 + 27 + 2 = 149 = 1 holdra 74.50 fillér.

Tehát 40 koronás vasuti fuvarral még kibírja a versenyt a sertés trágya a tőzeg fekátrágya kerülési árával, de azontul már mind olcsóbbá válik aránylag az utóbbi.

A trágyák ára, szállítás módja és feltételei.

A tőzeg fekátrágya ára ab waggon Debreczen:

100 metermázsánként... 120 kor.

A nyers sertés trágya ára... 60 kor.

Bármelyik trágya csakis teljes waggon rakományonként, csomagolás nélkül, készpénz, vagy utánvét ellen, (levonás nélkül) 20% előleg beküldése mellett szállítatik. A megrendelések a készlet erejéig, azok beérkezési sorrendjük szerint fogadtatnak és intéztetnek el.

Levelekre válaszbélyeg kéretik.

A megrendelő megyéjében székelő Gazdasági Egyesület elnökének írásbeli ajánlatára az érték 50%-a 6 havi lejáratu váltóval is fedezhető.

A trágyaféleségek vasuti fuvardija a MÁV. belkezelésében levő vonalokon a 2-ik kiv. díjszabás szerint állapít

tatik meg. Ezen kívül számítanak waggononként bélyegért 20 fillért, mérlegelésért 1.20 fill. és fertőtlenítésért 3 K-t.

Az alábbi nagyobb fogyasztó állomások, vasuti fuvardija a következő:

Arad	60
Érmihályfalva	14
Gyöngyös	47
Eger	39
Szeged	62
Kecskemét	47
Nagykörös	42
Nagykátá	42
Nagyvárad	31
Nyíregyháza	16
Miskolcz	36
Tokaj	25
Izsák	64
Nyírbátor	35
Királyhalmok	67
Monor	47
Vámospercs	12

és a fenti mellék járulékok.

Általában még megjegyzendő, hogy a vállalat termékei állandóan vegyi ellenőrzés alatt állanak.

Végül tudatja a vállalat, hogy tőzegrort is árusít minimális 5 mázsás mennyiségben. Így ára 3 korona 50 fillér, 100 mázsánként 200 korona.

S. Biró Géza,

Rákóczi Ferenc a káromkodás ellen.

A debreceni köznép tudvalevőleg nem tesz, nem vesz semmit éktelen káromkodás nélkül. Nem egyszer irtunk már ezen gyalázatos bűn ellen, mely a tisztességes izlésű járókelőket botránkoztatja. Példás büntetést kellene szabni az ilyen istenkáromlókra és az érzékeny büntetés bizonyára használna valamit.

II. Rákóczi Ferenc a káromkodók ellen igen szigorú rendeleteket bocsátott ki.

A fejedelem káromkodástiltó ediktumainak, páten-seinek száma oly nagy, hogy felsorolásuk talán el sem férne egy újságcikkely keretében. Ezért csak a főbbekre terjeszkedünk ki, amelyek között első helyen említendő a Regulamentum Universale, az első magyar rendszeresen kidolgozott általános katonai szabályzat. Két része van, vagy talán inkább két külön munka, az általános hadi szabályok és fizetési táblázatok, meg a hadi törvények. E terjedelmes regulamentumot az ónodi országgyűlés törvényerőre emelte s a fejedelem 1707 július 5-én szentesítette. A hadi törvények tizenkét fejezetre vannak osztva, s a 43 cikkelyes első fejezet „a cégéres vétkekről” s büntetésükről szól; 2. cikkelye ezt mondja:

A káromkodók ellen. Aki Isten dicsőséges nevét, hatalmát, igazságát, jó voltát... szidalmazná, vagy más egyéb káromkodással, ugymint: eb, kutya, ördög, kő vagy mennykő, vagy egyéb állat teremtette, — avagy felebarátjának lelkét megparáznító ocsmány szókkal élne: ha közember vagy áltiszt, első ízben nyilvánosan két sorban álló hadak közt megveszőztessék, másodizben keményen megpálcáztassák, harmadizben pedig hóhér által feje vétetik. — A főtisztek hasonló vétkeikért két első ízben pénzbírsággal, harmadizben lefokozással, vagy ha nagy a káromkodás: halállal bünhődjenek.

A fejedelem legbensőbb testőrségének, a Nemesi Társaság alapszabályaiba A isteni félelemről szólva, szintén szigorúan eltiltja az adtateremtette káromkodást. Akár fő, akár alsó tiszt legyen — ugymond — a sereg előtt kitétetett fekete zászlót fekete köpenyegben, mezitelen fővel, tizenkét óráig állva strázsálni tartozék; — méltó lévén az becstelenségre, aki Teremtőjét becsteleníti. Ilyen vétkeért, — folytatja — ha kétszeri büntetése nem használna: harmadszor Társaságunkból és minden hadainkból kicsapatassák, fegyvere hóhér által előtte összetöressék. A szabályzat 4. cikkelyében inti a Társaság tagjait: „mutassák meg igaz nemességüket abban, hogy szájukat az eb, ördög, az adta-teremtette mondása és a megszokott Isten úgy segéljenek szórására ki ne nyissák”.

A mentők vizsgálja.

— A mentő-egyesület sikere. —

Nemrég alakult városunkban a mentő egyesület és már is szép sikeréről, előhaladásáról számolhatunk be. Sok ideig nélkülöztük ezt a humanitás jegyében álló intézményt, de most már, hogy áldásdus működését megkezdte, rohamosan halad előre, hogy nemes emberbaráti hivatásának minden tekintetben megfeleljen és minél jobban töltse be azt a kört, melyet számára az emberszeretet, a gyors segélyre szorulóknak jalkiáltásai kijelölnek.

Egy vizsga keretében győzöttünk meg minkezekekről. Ugyanis a mentési munkálatokat a tűzoltóság negyvenkét kiválasztottja teljesítette és fogja teljesíteni ezután is, kik minden anyagi javadalmazás nélkül, dicséretreméltó önfeláldozással állottak a mentés nemes ügyének szolgálatában.

Természetes, hogy ezek az önkéntes mentők csupán igen primitív módon teljesíthették volna elvállalt kötelességeiket megfelelő előképzettség nélkül. Ezt az előképzettségét adta meg nekik dr. Derekassy István, ki odaadó tanítással oktatja már három-négy hete őket arra, hogy miként járjanak el mentési munkálataik közben, a gyors segély nyújtást egyes esetekben miként alkalmazzák.

Dr. Derekassy fáradozásait szép siker koronázta. Ezen vizsgálaton valamennyien oly biztosan feleltek a hozzájuk intézett kérdésekre, hogy valóban, ha nem állna előttünk a kézzel fogható eredmény, még el sem hinnők.

A vizsga f. hó 14 én délután 3 órakor kezdődött a csapó-utcai tűzoltó tanyán, városunk előkelőségének és a nagyközönség élénk érdeklődése mellett. Ott voltak a többi között Wessprémy Zoltán főispán, ki különben a mentő-egyesület elnöke, a tanács, az orvosi kar tagjai közül többen, aztán még ott láttuk a díszes sorban Végh Gyula főkapitányt, Boldizsár Kálmánt stb. és több előkelőséget, valamint a tűzoltó testület teljes vezetőségét.

Künt a tágas udvaron folyt le a vizsga, mely mindvégig tanulságos és épületes látványt nyújtott. Az oktató dr. Derekassy István először elméletileg kérdezte ki, külön-külön mind a 42 mentőt a gyors segély nyújtásra vonatkozólag, majd pedig gyakorlatilag. Be lett mutatva szemléltetőleg, hogy miként történik a mentés egyes esetekben a legutolsó részletig.

A vizsga valóban fényes eredménnyel járt. A szabatos, teljes tudást eláruló határozott feleletek, a gyakorlati részénél a biztos és gyors cselekvés — mind csak arra vallanak, hogy derék mentőink minden tekintetben megfelelnek hivatásuknak, melyre különben képesekké dr. Derekassy kitűnő oktatása tette őket.

A vizsgálat lezajlása után meg egy kis látványosságban is volt részük a nagy számu megjelenteknek. Ugyanis a parancsnok egy tüzi allarmot fuvatott, mire villámgyorsasággal előállott az egész tűzörség és pár perc multan már az utcán hangzottak a tűzoltó sipok.

Végül Wessprémy Zoltán főispán teljes meglepedését nyilvánította a látottak s hallottak felett és köszönetet mondott mindazoknak, különösen a derék mentőknek és

oktatójuknak, kik fáradságot, áldozatot nem ismerő munkássággal annyira felvirágoztatták Debrecenben a mentés magasztos ügyét. Egyben pedig a megjelentek révén a társadalomhoz fordul, hogy az tegye a magáévá ezt az emberbaráti intézményt és adományukkal hassanak oda, hogy ez a még fiatal erő korai közhasznu testület megizmosodjék és fejlődjék. Mert bár — ugymond — ezek a mentők, kik most önök előtt tanujelét adták ügybnzgságuknak — teljesen díjtalanul végzik nehéz munkájukat, de a felszerelések sok pénzt igényelnek. Tegye tehát a társadalom lehetővé, hogy a mentés emberbaráti intézménye városunkban minél inkább tökélesbüljön. Majd a legénységnek köszönte meg odaadó fáradozását, kik közül Tóth Antal még külön dicséretet is kapott.

Dr. Derekassy István, Szikszay Gyula lelkes szavai után az illusztris látogatók és az egybegyűlt nagyközönség azzal a felemelő tudattal távoztak, hogy ma már Debrecen is egy tökéletes mentő-egyesülettel dicsekedhetik.

Az esti órákban pedig parancsnoki ülés volt, melyen szintén a mentő-egyesület ügyeivel foglalkoztak.

Debrecen város legtöbb adófizetői.

Az igazoló választmány október 17-iki ülésén végleg egybeállította Debrecen jövő évi legtöbb adófizetőinek névjegyzékét, akiknek névsora következő:

Simonffy Imre 9181-70, Kardos László 6196-14, dr. Ujfalussy József 6066-32, Áron Jenő 5916-06, Rickl Géza 5783-93, Vecsey Zoltán 5199-72, dr. Brückner Ernő 5039-74, Zádor Lajos 4588-58, Szikszay Lajos 4480-60, Györfly Aladár 4176-34, Áron Miksa 3702-33, Koszorus Lajos 3646-70, Gara Alajos 3148-15, Hauer Bertalan 2956-10, Rickl Antal 2899-15, Reichmann Ármin 2880-39, Weichinger Károly 2806-36, dr. Gajzágó Béla 2753-46, Fürst Ödön 2746-12, Lamprecht Frigyes 2711-40, Németh András 2698-70, Sesztina Jenő 2695-37, Fried Emil 2537-49, Nagy J. 2397-89, dr. Tüdös János 2530-34, Lukács Ármin 2376-78, dr. Sz. Szabó J. 2289-64, Stegmüller Árpád 2253-50, dr. Széll Kálmán 2226-92, Horváth István 2198-76, Lestyán Adorján 2177-54, Szentesi János 2141-35, Kállai Sándor 2048-28, Lusztig Károly 2039-20, Komlóssy Dezső 2022-56, Zöld János 2018-65, Jóna István 2018-65, Geiger Simon 2005-90, Harangi Sándor 2004-02, Kovács József polgár. 1991-28, dr. Kocsár Gábor 1866-18, Szentkirályi Tivadar 1860-52, Jóna János 1855-91, ifj. Horváth Tamás 1843-53, Kenyeres Károly 1836-13, dr. Nagy Lajos 1832-72, B. Kövesdy Imre 1813-37, Csanak József 1809-97, Jámbor János 1805-45, dr. Rottler Béla 1797-50, Id. Bányai István 1790-78, Debreczeni Lajos 1710-68, Bódogh István 1755-91, Gyarmati István 1755-14, Ungváry József 1753-44, Balogh István 1747-03, Falk Lajos 1745- —, Tóth István 1729-68, Szántó Győző 1697-58, Hajdu Gyula 1671-61, dr. Csikos Sándor 1669-46, Riesz Henrik 1662-74, Horváth János 1642-53, Lötkovits Arthur 1621-70, Polgári Bálint 1619-89, Hochfelder Jakab 1613-45, Komlóssy Arthur 1607-04, Móricz Ferenc 1592-78, Fleischmann Mór 1585-17, Szép József 1561-35, Gebauer Károly 1550-06, ifj. Kertész István 1546-63, Hutflér Kázmér 1525-09, Kertész János 1519-04, Bessenyei Széll Farkas 1512- —, Vecsey Viktor 1476-76, dr. Varga Elemér 1473-43, Aczél Géza 1473-10, Vadon Sándor 1468-42, Muraközy László 1468-20, Szabó Kálmán orsz. képvis. 1463-64, Debreczeni Jenő 1452-84, Kiss Mihály 1446-96, Gáll Ferenc 1442-84, Szalay József 1423-34, Simonffy Emil 1420-40, Szilágyi Imre 1418-46, dr. Kenézy Gyula 1406-04, Hegedüs Ferenc 1395- —, Balogh István 1387-53, Szabó Lajos 1377-20, Gyarmathy János 1374-42, Ménes István 1368-11 korona.

Póttagok: Dr. Kemény M., Kertész Imre, Polgári József, Kaszanyitzky Andor, Pásztor János, dr. Szántó Sámuel, Kerekes Géza, Szikszay Gyula, id. Harsányi István, Szabó Mihály, Szikszay Albert stb.

A legtöbb adót fizetők névsorát 8 napi közszemlére kiteszik. Az igazoló választmány határozata ellen az állandó bíráló választmányhoz lehet felebbezni 15 nap alatt.

A közgyűlésből.

Laptársaink hűségesen beszámoltak városunk törvényhatósági bizottságának legutóbbi közgyűléséről és éppen azért nem ismétljük részletesen az ott történt dolgokat. A közgyűlést Weszprémy Zoltán főispán vezette nagy tapintattal, alkotmányos érzületével lecsendesítve a fel-feltörni akaró hullámokat.

A lefolyt közgyűlésből sok tanulságot merítettünk. Első sorban azt, hogy nem kell a jövőben megengednünk a pályázatoknál az utóajánlatokat. Ezek az utóajánlatok azt eredményezik, hogy a legfontosabb alkotások kivitelezését szenved. Legyenek ezentúl a pályázatok határozottak, mert ezáltal elejét vesszük az egészségtelen konkurenciának és utját vágjuk annak a felebbezési viszketegnek, amely veszedelmesen kezd tért hódítani.

Mióta vajudik a villamos világítás ügye. Valóságos licitáció folyt ezen kérdésben. Végre is Ganz cég győzött az olcsóbb felett. És ezzel a határozattal talán az ügy befejezést is nyert, legalább mi azt hisszük, hogy senki sem fogja a közgyűlés többségének határozatát megfélebbezni.

A vízvezetési próbakutak furása is sok beszédre adott alkalmat. Nem tartozunk azok közé, akik rossz néven veszik, ha a bizottsági tagok egyes kérdések tisztázásához hozzászólnak. Ellenben ellenségei vagyunk az üres szalmacséplésnek, mert ebből ugyan semmi haszon sem háramlik a közre. Nem pedig főleg akkor, ha a szónokok eltérnek a tárgytól és szabad szárnyra bocsátva fantáziájukat a kellelténél hosszabb ideig időznek egy-egy, már gondosan előkészített tárgy vitatásánál.

Ha annyi vizet kapunk a próbakutakból, mint amennyi szóáradat folyt a közgyűlési teremben, — igazán boldogok leszünk. Meghallgattuk a sok tenger beszédét és arra a meggyőződésre jutottunk, hogy ma az emberek legtöbbje nem ismeri el a szaktekintélyeket és a laikus is okosabb akar lenni azoknál, akik egy-egy szakmivételére szentelik egész életüket.

Szóba került a tisztviselők egyrészének, továbbá a segéd-, kezelő- és szolgazemélyzet drágasági pótléka is. A közgyűlés belátván a folyton emelkedő drágaságot és a nehéz megélhetési viszonyokat, megszavazta a drágasági pótlékot, utasítván a szervezeti szabályzat módosítására kiküldött bizottságot, hogy a fizetésrendezési javaslatot oly időben terjessze a közgyűlés elé, hogy az az 1908. évi költségelőirányzatba be legyen illeszthető.

Megvalljuk az igazat, hogy mi jobban szerettük volna, ha ez a munkalat előbb kerül a közgyűlés elé. A szervezeti szabályzat már készen áll és a közgyűlés még az 1907. évben rendkívüli, illetve pótköltségvetés mellett elintézhette volna ezt az égető kérdést. A fizetésrendezési javaslat a módosított szervezeti szabályzattal bemehetett volna egy, még ez évben tartandó rendkívüli közgyűlésbe és mi, akik ismerjük a bizottsági tagok nagyrészének ez irányban megnyilatkozó hangulatát, nyugodtan néztünk volna a kedvező eredmény elé.

Választás is volt a multkorai közgyűlésen. Érdemes férfiak pályáztak és a megválasztottak ellen nincs semmi kifogásunk, mert mindannyian rászolgáltak a bizalomra. Nem hallgathatjuk el azonban azt a meggyőződésünket, hogy a bizottsági tagok szavazatának leadásánál nem szabadna figyelmen kívül hagyni a szolgálati pragmatikát és azokat kellene megválasztani, akik már a város szolgálatában állanak. Mert ugyan a mostani csekély fizetés mellett mi ad ambíciót a tisztviselőnek, mint az előléptetés reménye? Nálunk nincs korpótlék és a tisztviselő fáradozásának jutalmát csak abban találhatja, ha egy-egy esetleg megüresedő magasabb állást elnyer. Ez pedig kétséges a mai rendszer mellett, midőn idegenek előzik meg a szolgálatban már kipróbált és az előléptetésben reménykedő tisztviselőt.

Legyen e pár megjegyzés utmutatás a jövőre...

*

Rengeteg sok beszéd hangzott el a négynapos közgyűlésen. Sok okos szót hallottunk, de valljuk meg az igazat, hogy itt is teljesedett az igazság, hogy sok beszéd-

nek sok az alja. De hát, én Istenem, mindig oly nemzet voltunk, mely sokat beszélt és keveset tett. Mivel pedig ezt megszoktuk, a tengersok szóáradaton most sem igen csudálkozhatuuk felette.

Egyik bizottsági tag megcsipkedte a tanácsot és a tisztviselőket, hogy nem tartják be a hivatalos órákat. A nagy általánosságban elpufogatott támadásokra Kovács József polgármester alaposan megfelelt. Elmondta, hogy nem tűrheti a nagy általánosságban elhangzott vádakát és ha valaki vádol, nevezze meg a kötelesség mulasztó tisztviselőt, hogy a bajt orvosolhassa. Természetesen a megnevezés elmaradt és ezzel a vád is valódi értékére szállott alá.

*

Pongó Lajos bizottsági tag egy indítvánnyal állott elő a közgyűlésen. Azt ajánlotta, hogy a város furasson próbakutat a Nagyerdőn, mert ez tenger vizet fog adni. Elmesélt egy legendát, melyszerint negyven évvel ezelőtt kutat akartak furni a Nagyerdőn, de oly erővel jött fel a víz, hogy a város közönsége attól tartott, hogy egy második vizözön talál lenni és nagy hirtelenséggel betömte a vizkincset. Bizony bizony, ha egy ily bőséges vízforrásra akadnánk, fel tudnánk azt használni úgy, hogy iváson felül még azoknak is jutna fürdővíz, akik ezt nem látják szükségesnek az egészségre.

Csak egy virágszálat!

— Ajánlva minden jó szívnek. —

Csak egy virágszálat! — ezzel a kérelemmel kopogtat be a József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület a kegyelet ünnepe előtt sok magyar hajlékba, ahol szeretet és irgalom lakozik. Egy virágszálat kér abból a koszorúból, melyet szeretteink sírjára akarunk tenni a temetők ünnepén. Kéri ezt a virágszálat annak a halottnak kegyeletes emlékére, akitől a virágszálat elvonjuk. És kéri ezt a virágszálat a legborzalmasabb betegség ellen való küzdelemre.

79,723 ember halt meg a mult esztendőben tüdővészen. Java olyan korban, mikor kenyeret keresett; java olyan korban, mikor özvegyeket és árvákat hagyott. Ha a társadalom megértené a kegyelet legszebb tanusítását célzó segélykiáltást és tényleg minden koszorúból csak egy virágszálat elvonnának azoknak a biztos halálból való kiragadására, akiket az idején alkalmazott gyógyítással meg lehet menteni, — a tüdővész nem lenne az a borzalmas nemzeti csapás, ami ma.

Szeretnénk a lelkesítésnek legmesszebb hangzó harsónájába fújni. Szeretnénk, ha hírlapírói tollunk, melyet egy mélyen átértett igaz érzés vezet, fölrázná a társadalmat, hogy még ilyen jelszó nem hangzott el hazánkban, hogy ezt a jelszót meg kell érteni, amelyért mindenkinek legyen bár javakban gazdag, legyen bár szegény, imádja Istenét bármiként — lelkesednie kell.

Anak a jelszónak, mely csak egy virágszálat kér a tüdőbetegek megmentésére, el kell foglalnia százezrek szívét. A baj oly rettenetes, a segítség oly nagy anyagi erőt föltételez, hogy célt csak akkor érhetünk el, ha millió sír koszorujából ajánltuk föl a virágszálat, ha millió siron egy méccsel kevesebbet gyújtottunk föl s ez az egy virágszál ez az egy méccs a tüdőbetegek gyógyítására ömlik mind.

A József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület most építi első nép szanatóriumát. Száz beteget fognak az ország minden tájáról a jövő év március havától fölvenni s mivel a szanatoriumi kezelés három hónapot igényel, már ebben az első népszanatóriumban évenként négyszáz veszendő, halállal eljegyzett embert fognak meg-

menteni. De ha millió siron hiányozni fogna az az egy virágszál (amely hiány pedig legjobban tanusítaná kegyeletünket), akkor már nemcsak az első népszanatorium még hiányzó tőkéje volna együtt, de már tavasszal új gyógyítóházakat lehetne tervezni és építeni és rövidesen, csak a társadalomba menjen bele élő hitként az egy virágszál följajlásának poetikus eszméje, minden vidéknek megépítheti az agilis egyesület a maga népszanatoriumát.

Ha meggondoljuk, hogy már az első népszanatoriumban minden vidékről fognak fővenni betegeket, tehát tőlünk is, akkor az irgalomadóományokat nem fogják megtagadni. Vezessen minden embert az a gondolat, hogy a maga adományával hozzájárul emberek életének megmentéséhez.

Hogy idején alkalmazott szakszerű gyógyítással a tüdőbetegség gyógyítható, — azt Németország példája igazolja, ahol sanatoriumok létesítése óta 25% kal kevesebb a tüdőbetegek halálózása. Nincs helye annak a fatális közönynek, melylyel a szörnyű veszedelem pusztítását nézzük. Mennyi könny, mennyi gyász van azokért, akiket e kör elsorvasztott; mennyit meg lehetett volna menteni azok közül, akiket gyászolunk. Nyissa meg szívét mindenki kegyeletének s ne sajnálja azt az egy virágszálát s azt az egy méceszt, a veszendő emberekért való nemes fölbuzdulása lesz az az égbeszálló ima, mely bevezekli minden földi gyarlóságunkat. Meggyászolt halottunk ott fenn a magasban kedvesen veszi majd áldozatunkat. A kegyelet koszorujából a tüdőbetegeknek följajlott hiányzó virágszálát találja legszebbnek, mert áldást, boldogságot fakaszt, mely könnyet törül le, az árvaságnak, az elhagyottságnak keserű könnyeit. Az első népszanatorium Gyulán a Lugos-szerű erdőben épül.

Előbb a helyetörvosi szempontból Kúthy Dezső ur, az Erzsébet-sanatorium igazgató főorvosa és Tauszk Ferenc dr. egyetemi tanár urak megtekintették és a célra alkalmasnak találták. A sanatorium 700,000 korona költséggel épül, a higienia legnagyobb követelése szerint. A terveket a genialis és annyira gyászolt tervező, Czigler Győző készítette s a szakemberek tetszését annál inkább megnyerte, mert a férfi és női betegek külön helyeztetek el. Az egyesület rövid négy évi fennállása után gyűjtötte össze az építési tőkét, legnagyobb részét egy év óta, mióta az egész országra kiterjedő egyesület lett. Tagjai meghuszsorozódta (ma 7000 tagja van) és mivel a társadalom áldozatkészsége jóformán csak egy év óta van vele, föltehető, hogy a közelebbi négy évben már több gyógyítóintézményt létesít, annál inkább, mert a jövőben az olcsóbb francia rendszerű dispansereket akarja építeni.

Ha pedig föltételezzük (pedig föltételeznünk kell), hogy a társadalom megérti a segélykiáltást és a halottak napi koszoruból elküldi a szegénysorsu tüdőbetegeknek azt az esengve kért egy virágszálát, — akkor bizvást elmondható, hogy megsokasodik hazánkban a népszanatoriumok száma és a társadalom az embermentés terén nagyot, Istennek tetszőt tett. Értse meg minden jó szív ezt a segélykiáltást.

Az egyesület a legnagyobb nyilvánossággal fogja a gyűjtést végezni. Hirlapilag nyugtázza az adományokat s lapjában a Szanatoriumi Lapokban minden adományt tételenként elismer, felhasználása módjáról pedig tájékoztatni fogja a közönséget. Azt akarja, hogy teljes bizalommal, a legnemesebb ügynek, nemzetünk egy fájó sebet hegesztve, adhassa oda a maga egy virágszálát.

Boldogok leszünk, ha jelszavunk varázsos módon terjed szét, ha a nagy célt megérti a mi közönségünk.

Csak egy virágszálát a tüdőbetegek megmentésére!

A Csokonai körből.

— Választmányi ülés. —

A Csokonai-kör az őszi évadban f. hó 17-én tartotta első választmányi ülését, amelyen az új tisztikar és az új választmányi tagok majdnem teljes számmal megjelentek.

Géresi Kálmán elnök melegen üdvözölte az új tisztviselőket és sok sikert kívánt a Csokonai körnek az ezen ciklusban meginduló munkássághoz, majd jelentést tett a közgyűlés óta a kör életében végbement eseményekről. A Csokonai-kör képviseltette magát Balassa Bálint hamvainak eltakarítása, valamint a kolozsvári új színház felavatása alkalmából rendezett irodalmi ünnepeken. A napirend fontosabb tárgyai között az első helyet foglalta el az ereklyetári bizottság több rendbeli javaslata, amelyeket a választmány csekély módosítással elfogadott.

Észerint a Csokonai-szoba már legközelebb megnyílik s a közönség által a városi múzeummal egy időben, hetenként kétszer, szombaton délután s vasárnap délelőtt megtekinthető. A Csokonai szoba rendben tartására, a gyűjtemények gyarapítására a kör állandósítja az ereklyetári bizottságot, melynek tagjai lettek: Komlóssy Arthur al-elnök, dr. Barcsa János ereklyetári ör és Kardos Albert titkár, Zoltai Lajos városi múzeum ör. A kör lépéseket tesz újabb Csokonai ereklyék megszerzésére, így Kardos Samu indítványára érintkezni fog Darnay Kálmán híres gyűjtővel, akinek sümegi múzeumában több nagy értékű Csokonai kézirat és más tárgy található.

A Bocskai emlékünnepet a Csokonai-kör rendező bizottsága a maga részéről teljesen előkészítette és így csak a szoborbizottságnak a határozatát várja, amely a szoborleplezés napját fogja kitűzni.

A Csokonai-kör Bocskai emlékünnepe egy napra esnék a szoborleplezéssel, amelyet mint matiné megelőzne és amelynek előkészítésében is a Csokonai-kör készséggel közreműködnek.

Nagyobb vita fejlődött ki a debreceni Fűvészkönyv jubileuma, a Diószegi — Fazekas emlékünnepe körül, amelyet a Csokonai-kör a kir. természettudományi társulattal karöltve fog rendezni az 1907. év tavaszán és amelyhez a kör több testületnek, valamint a Diószegi rokonoknak a támogatását kérte. Aczél Géza és dr. Kardos Samu nem tartják szerencsés gondolatnak, hogy Debrecen e két nagy fiának a nevét csupán egy emlékoszlop örökítse meg az elzárt s a közönség alig látogatott főiskolai fűvészkertben, hanem nagyobb szabású alkotást, művészi értékű szoborművet tartanak méltónak a két tudóshoz, és Debrecen városához, amely szobormű legalkalmasabban a nagyerdei parkban volna elhelyezendő. A választmány több tagja, így Balogh Ferenc, Kardos Albert és dr. Tüdös János a mellett érvelt, hogy a könnyebben elérhető célt ne veszélyeztessék a nagyobbért. A kör az emlékünnepe rendezésére és az emlékmű előkészítésére bizottságot választott, amelynek tagjai dr. Tüdös János alelnök vezetésével Aczél Géza, dr. Barcsa János, Kardos Albert, dr. Nagy Zsigmond, Török Péter és Bosznay István, akikhez fognak járulni az ev. ref. főiskola és a város kiküldöttei.

Még több tárgy volt napirenden, így Komlóssy Arthur-nak Csokonai műveinek illusztrált kiadására vonatkozó fontos indítványa, amely azonban az idő előrehaladottsága miatt a legközelebbi választmányi ülésre marad.

Hirek.

— A tiszti főorvosi állás betöltése. *Weszprémy Zoltán* főispán *Tüdös Kálmán* dr. főiskolai orvostanárt Debrecen sz. kir. város tiszti főorvosává nevezte ki. A kinevezés megnyugvást keltett minden vonalon és mi, aki ismerjük az új tiszti főorvos nagy képességeit, meg vagyunk győződve, hogy városunk közegészségügye felett mintaszerűen fog őrködni. Az új tiszti főorvos fizetése november 1-től lesz folyósítva.

— Ujtítás a katonai lovak bevásárlásánál. A katonai pótlovak bevásárlásánál a bizottságok eddig kizá-

A közgyűlésből.

Laptársaink hűségesen beszámoltak városunk törvényhatósági bizottságának legutóbbi közgyűléséről és éppen azért nem ismétljük részletesen az ott történt dolgokat. A közgyűlést Weszprémy Zoltán főispán vezette nagy tapintattal, alkotmányos érületével lecsendesítve a fel-feltörni akaró hullámokat.

A lefolyt közgyűlésből sok tanulságot merítettünk. Első sorban azt, hogy nem kell a jövőben megegyednünk a pályázatoknál az utóajánlatokat. Ezek az utóajánlatok azt eredményezik, hogy a legfontosabb alkotások kivitele késedelmet szenved. Legyenek ezentúl a pályázatok határozottak, mert ezáltal elejét vesszük az egészségtelen konkurenciának és utjat vágjuk annak a felebbezési viszke-
tegnek, amely veszedelmesen kezd tért hódítani.

Mióta vajudik a villamos világítás ügye. Valóságos licitáció folyt ezen kérdésben. Végre is Ganz cég győzött az olcsóbb felett. És ezzel a határozattal talán az ügy befejezést is nyert, legalább mi azt hisszük, hogy senki sem fogja a közgyűlés többségének határozatát megfelebbezni.

A vízvezetési próbakutak furása is sok beszédre adott alkalmat. Nem tartozunk azok közé, akik rossz néven veszik, ha a bizottsági tagok egyes kérdések tisztázásához hozzászólnak. Ellenben ellenségei vagyunk az üres szalma-
cséplésnek, mert ebből ugyan semmi haszon sem háramlik a közre. Nem pedig főleg akkor, ha a szónokok eltérnek a tárgytól és szabad szárnyra bocsátva fantáziájukat a kelle-
ténél hosszabb ideig időznek egy-egy, már gondosan elő-
készített tárgy vitatásánál.

Ha annyi vizet kapunk a prókakutakból, mint amennyi szóáradat folyt a közgyűlési teremben, — igazán boldogok leszünk. Meghallgattuk a sok tenger beszédét és arra a meggyőződésre jutottunk, hogy ma az emberek legtöbbször nem ismeri el a szaktekintélyeket és a laikus is okosabb akar lenni azoknál, akik egy-egy szakmivélésére szentelik egész életüket.

Szóba került a tisztviselők egyrészének, továbbá a segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzet drágasági pótléka is. A közgyűlés belátván a folyton emelkedő drágaságot és a nehéz megélhetési viszonyokat, megszavazta a drágasági pótlékot, utasítván a szervezeti szabályzat módosítására kiküldött bizottságot, hogy a fizetésrendezési javaslatot oly időben terjessze a közgyűlés elé, hogy az az 1908. évi költségelőirányzatba be legyen illeszthető.

Megvalljuk az igazat, hogy mi jobban szerettük volna, ha ez a munkálat előbb kerül a közgyűlés elé. A szervezeti szabályzat már készen áll és a közgyűlés még az 1907. évben rendkívüli, illetve pótköltségvetés mellett elintézhette volna ezt az égető kérdést. A fizetésrendezési javaslat a módosított szervezeti szabályzattal bemehetett volna egy, még ez évben tartandó rendkívüli közgyűlésbe és mi, akik ismerjük a bizottsági tagok nagyrészének ez irányban megnyilatkozó hangulatát, nyugodtan néztünk volna a kedvező eredmény elé.

Választás is volt a multkorai közgyűlésen. Érdemes férfiak pályáztak és a megválasztottak ellen nincs semmi kifogásunk, mert mindannyian rászolgáltak a bizalomra. Nem hallgathatjuk el azonban azt a meggyőződésünket, hogy a bizottsági tagok szavazatának leadásánál nem szabadna figyelmen kívül hagyni a szolgálati pragmatikát és azokat kellene megválasztani, akik már a város szolgálatában állanak. Mert ugyan a mostani csekély fizetés mellett mi ad ambíciót a tisztviselőnek, mint az előléptetés reménye? Nálunk nincs korpótlék és a tisztviselő fáradozásának jutalmát csak abban találhatja, ha egy-egy esetleg megüresedő magasabb állást elnyer. Ez pedig kétséges a mai rendszer mellett, midőn idegenek előzik meg a szolgálatban már kipróbált és az előléptetésben reménykedő tisztviselőt.

Legyen e pár megjegyzés utmutatás a jövőre...

*

Rengeteg sok beszéd hangzott el a négynapos közgyűlésen. Sok okos szót hallottunk, de valljuk meg az igazat, hogy itt is teljesedett az az igazság, hogy sok beszéd-

nek sok az alja. De hát, én Istenem, mindig oly nemzet voltunk, mely sokat beszélt és keveset tett. Mivel pedig ezt megszoktuk, a tengersok szóáradaton most sem igen csudálkozhatuuk felette.

Egyik bizottsági tag megcsipkedte a tanácsot és a tisztviselőket, hogy nem tartják be a hivatalos órákat. A nagy általánosságban elpufogatott támadásokra Kovács József polgármester alaposan megfelelt. Elmondta, hogy nem türheti a nagy általánosságban elhangzott vádakát és ha valaki vádol, nevezze meg a kötelesség mulasztó tisztviselőt, hogy a bajt orvosolhassa. Természetesen a megnevezés elmaradt és ezzel a vád is valódi értékére szállott alá.

*

Pongó Lajos bizottsági tag egy indítvánnyal állott elő a közgyűlésen. Azt ajánlotta, hogy a város furasson próbakutat a Nagyerdőn, mert ez tenger vizet fog adni. Elmesélt egy legendát, melyszerint negyven évvel ezelőtt kutat akartak furni a Nagyerdőn, de oly erővel jött fel a víz, hogy a város közönsége attól tartott, hogy egy második vizözön talál lenni és nagy hirtelenséggel betömte a vizkincset. Bizony bizony, ha egy ily bőséges vízforrásra akadnánk, fel tudnánk azt használni úgy, hogy iváson felül még azoknak is jutna fürdővíz, akik ezt nem látják szükségesnek az egészségre.

Csak egy virágszálat!

— Ajánlva minden jó szívnek. —

Csak egy virágszálat! — ezzel a kérelemmel kopogtat be a József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület a kegyelet ünnepe előtt sok magyar hajlékba, ahol szeretet és irgalom lakozik. Egy virágszálat kér abból a koszoruból, melyet szeretteink sírjára akarunk tenni a temetők ünnepén. Kéri ezt a virágszálat annak a halottnak kegyeletes emlékére, akitől a virágszálat elvonjuk. És kéri ezt a virágszálat a legborzalmasabb betegség ellen való küzdelemre.

79,723 ember halt meg a mult esztendőben tüdő-
vészen. Java olyan korban, mikor kenyeret keresett; java olyan korban, mikor özvegyeket és árvákat hagyott. Ha a társadalom megértene a kegyelet legszebb tanusítását célzó segélykiáltást és tényleg minden koszoruból csak egy virágszálat elvonnának azoknak a biztos halálból való kiragadására, akiket az idején alkalmazott gyógyítással meg lehet menteni, — a tüdővész nem lenne az a borzalmas nemzeti csapás, ami ma.

Szeretnénk a lelkesítésnek legmesszebb hangzó harsonájába fújni. Szeretnénk, ha hírlapírói tollunk, melyet egy mélyen átértett igaz érzés vezet, fölrázná a társadalmat, hogy még ilyen jelszó nem hangzott el hazánkban, hogy ezt a jelszót meg kell érteni, amelyért mindenkinek legyen bár javakban gazdag, legyen bár szegény, imádja Istenét bármiként — lelkesednie kell.

Anak a jelszónak, mely csak egy virágszálat kér a tüdőbetegek megmentésére, el kell foglalnia százezrek szívét. A baj oly rettenetes, a segítség oly nagy anyagi erőt föltételez, hogy célt csak akkor érhetünk el, ha millió sír koszorujából ajánltuk föl a virágszálat, ha millió siron egy mécsessel kevesebbet gyújtottunk föl s ez az egy virágszál ez az egy mécses a tüdőbetegek gyógyítására ömlik mind.

A József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület most építi első nép sanatóriumát. Száz beteget fognak az ország minden tájáról a jövő év március havától fölvenni s mivel a sanatoriumi kezelés három hónapot igényel, már ebben az első népszanatoriumban évenként négyszáz veszendő, halállal eljegyzett embert fognak meg-

menteni. De ha millió siron hiányozni fogna az az egy virágszál (amely hiány pedig legjobban tanusítaná kegyeletünket), akkor már nemcsak az első népszanatorium még hiányzó tőkéje volna együtt, de már tavasszal új gyógyítóházakat lehetne tervezni és építeni és rövidesen, csak a társadalomba menjen bele élő hitként az egy virágszál följajlásának poetikus eszméje, minden vidéknek megépítheti az agilis egyesület a maga népszanatoriumát.

Ha meggondoljuk, hogy már az első népszanatoriumban minden vidékről fognak fővenni betegeket, tehát tőlünk is, akkor az irgalomadóományokat nem fogják megtagadni. Vezessen minden embert az a gondolat, hogy a maga adományával hozzájárul emberek életének megmentéséhez.

Hogy idején alkalmazott szakszerű gyógyítással a tüdőbetegség gyógyítható, — azt Németország példája igazolja, ahol sanatoriumok létesítése óta 25% kal kevesebb a tüdőbetegek halálózása. Nincs helye annak a fatális közönynek, melylyel a szörnyű veszedelem pusztítását nézzük. Mennyi könny, mennyi gyász van azokért, akiket e kör elsorvasztott; mennyit meg lehetett volna menteni azok közül, akiket gyászolunk. Nyissa meg szívének mindenki kegyeletének s ne sajnálja azt az egy virágszálát s azt az egy méceszt, a veszendő emberekért való nemes fölbuzdulása lesz az az égbeszálló ima, mely bevezekli minden földi gyarlóságunkat. Meggyászolt halottunk ott fenn a magasban kedvesen veszi majd áldozatunkat. A kegyelet koszorujából a tüdőbetegeknek följajlott hiányzó virágszálát találja legszebbnek, mert áldást, boldogságot fakaszt, mely könnyet törül le, az árvaságnak, az elhagyottságnak keserű könnyeit. Az első népszanatorium Gyulán a Lugos-szerű erdőben épül.

Előbb a helyetörvosi szempontból Kúthy Dezső ur, az Erzsébet-sanatorium igazgató főorvosa és Tauszk Ferenc dr. egyetemi tanár urak megtekintették és a célra alkalmasnak találták. A sanatorium 700,000 korona költséggel épül, a higienia legnagyobb követelése szerint. A terveket a genialis és annyira gyászolt tervező, Czigler Győző készítette s a szakemberek tetszését annál inkább megnyerte, mert a férfi és női betegek külön helyeztetek el. Az egyesület rövid négy évi fennállása után gyűjtötte össze az építési tőkét, legnagyobb részét egy év óta, mióta az egész országra kiterjedő egyesület lett. Tagjai meghuszzorozódtak (ma 7000 tagja van) és mivel a társadalom áldozatkészsége jóformán csak egy év óta van vele, föltehető, hogy a *közelebbi négy évben már több gyógyítóintézményt* létesít, annál inkább, mert a jövőben az olcsóbb francia rendszerű dispansereket akarja építeni.

Ha pedig föltételezzük (pedig föltételeznünk kell), hogy a társadalom megérti a segélykiáltást és a halottak napi koszoruból elküldi a szegénysorsu tüdőbetegeknek azt az esengve kért egy virágszálát, — akkor bizvást elmondható, hogy megsokasodik hazánkban a népszanatoriumok száma és a társadalom az embermentés terén nagyot, Istennek tetszőt tett. Értse meg minden jó szív ezt a segélykiáltást.

Az egyesület a *legnagyobb nyilvánossággal fogja a gyűjtést végezni.* Hirlapilag nyugtazza az adományokat s lapjában a Szanatoriumi Lapokban minden adományt tételenként elismer, felhasználása módjáról pedig tájékoztatni fogja a közönséget. Azt akarja, hogy teljes bizalommal, a legnemesebb ügynek, nemzetünk egy lájó sebet hegesztve, adhassa oda a maga egy virágszálát.

Boldogok leszünk, ha jelszavunk varázsos módon terjed szét, ha a nagy célt megérti a mi közönségünk.

Csak egy virágszálát a tüdőbetegek megmentésére!

A Csokonai körből.

— Választmányi ülés. —

A Csokonai-kör az őszi évadban f. hó 17-én tartotta első választmányi ülését, amelyen az új tiszttakar és az új választmányi tagok majdnem teljes számmal megjelentek.

Géresi Kálmán elnök melegen üdvözölte az új tiszttviselőket és sok sikert kívánt a Csokonai körnek az ezen ciklusban meginduló munkássághoz, majd jelentést tett a közgyűlés óta a kör életében végbement eseményekről. A Csokonai-kör képviseltette magát Balassa Bálint hamvainak eltakarítása, valamint a kolozsvári új színház felavatása alkalmából rendezett irodalmi ünnepeken. A napirend fontosabb tárgyai között az első helyet foglalta el az ereklyetári bizottság több rendbeli javaslata, amelyeket a választmány csekély módosítással elfogadott.

Észerint a Csokonai-szoba már legközelebb megnyílik s a közönség által a városi muzeummal egy időben, hetenként kétszer, szombaton délután s vasárnap délelőtt megtekinthető. A Csokonai szoba rendben tartására, a gyűjtemények gyarapítására a kör állandósítja az ereklyetári bizottságot, melynek tagjai lettek: Komlóssy Arthur al-elnök, dr. Barcsa János ereklyetári őr és Kardos Albert titkár, Zoltai Lajos városi muzeum őr. A kör lépéseket tesz újabb Csokonai ereklyék megszerzésére, így Kardos Samu indítványára érintkezni fog Darnay Kálmán híres gyűjtővel, akinek sümegi muzeumában több nagy értékű Csokonai kézirat és más tárgy található.

A Bocskai emlékűnnepet a Csokonai-kör rendező bizottsága a maga részéről teljesen előkészítette és így csak a szoborbizottságnak a határozatát várja, amely a szoborleleplezés napját fogja kitűzni.

A Csokonai kör Bocskai emlékűnnepe egy napra esnék a szoborleleplezéssel, amelyet mint matiné megelőzne és amelynek előkészítésében is a Csokonai-kör készséggel közreműködnek.

Nagyobb vita fejlődött ki a debreceni Fűvészkönyv jubileuma, a Diószegi — Fazekas emlékűnnepe körül, amelyet a Csokonai-kör a kir. természettudományi társulattal karöltve fog rendezni az 1907. év tavaszán és amelyhez a kör több testületnek, valamint a Diószegi rokonoknak a támogatását kérte. Aczél Géza és dr. Kardos Samu nem tartják szerencsés gondolatnak, hogy Debrecen e két nagy fiának a nevét csupán egy emlékoszlop örökítse meg az elzárt s a közönség alig látogatott főiskolai fűvészkertben, hanem nagyobb szabásu alkotást, művészi értékű szoborművet tartanak méltónak a két tudóshoz, és Debrecen városához, amely szobormű legalkalmasabban a nagyerdei parkban volna elhelyezendő. A választmány több tagja, így Balogh Ferenc, Kardos Albert és dr. Tüdős János a mellett érvelt, hogy a könnyebben elérhető célt ne veszélyeztessék a nagyobbért. A kör az emlékűnnepe rendezésére és az emlékmű előkészítésére bizottságot választott, amelynek tagjai dr. Tüdős János al-elnök vezetése alatt Aczél Géza, dr. Barcsa János, Kardos Albert, dr. Nagy Zsigmond, Török Péter és Bosznay István, akikhez fognak járulni az ev. ref. főiskola és a város kiküldöttei.

Még több tárgy volt napirenden, így Komlóssy Arthur-nak Csokonai műveinek illusztrált kiadására vonatkozó fontos indítványa, amely azonban az idő előrehaladottsága miatt a legközelebbi választmányi ülésre marad.

Hirek.

— A tiszti főorvosi állás betöltése. *Weszprémy Zoltán* főispán *Tüdős Kálmán* dr. főiskolai orvostanárt Debrecen sz. kir. város tiszti főorvosává nevezte ki. A kinevezés megnyugvást keltett minden vonalon és mi, aki ismerjük az új tiszti főorvos nagy képességeit, meg vagyunk győződve, hogy városunk közegészségügye felett mintaszerűen fog őrködni. Az új tiszti főorvos fizetése november 1-től lesz folyósítva.

— Ujtás a katonai lovak bevásárlásánál. A katonai pótlóvak bevásárlásánál a bizottságok eddig kizá-

ról a ló külső formái figyelembevételével jártak el. A legújabb kiadott közös hadügyminiszteri utasítás szerint ezen a vásárlások csakis beigazoltan jó származású lovak megvételére fognak szorítkozni. Azért a vásár alkalmával vagy a fedezett jegyet kell előmutatni, vagy az anyalovat is elő kell vezetni és hatósági bizonyítvánnyal kell igazolni, hogy a csikó ettől származott.

— **Önkéntes iskola Debreczenben.** A m. kir. honvédelmi miniszterium a következő leiratot intézte városunk közigazgatási bizottságához:

„Folyó évi június hó 5-én 419/k. b. szám alatt kelet felterjesztésére értesitem a közigazgatási bizottságot, hogy a jelenleg Bródban állomásozó cs. és kir. 39. gyalogezrednél nem fog egyévi önkéntes iskola szervezteni, hanem a cs. és kir. 61. gyalogezrednek egyévi önkéntes iskolája fog Debreczenben felállítani.

Ezen körülménynél fogva az egyévi tényleges szolgálat kedvezményét elnyert debreceni illetőségi ifjaknak szabadságában áll tényleges szolgálatukat az említett 61. gyalogezred kötelékében teljesíteni, mi által biztosítékot nyernek arra nézve, hogy a debreceni egyéves önkéntesi iskolában nyerik bevonulásukat.

— **Műszaki felülvizsgálat.** A debrecen—hajdusámsoni helyi érdekű vasútvonal műszaki felülvizsgálat nov. 13-ik napjának délelőtti 9 órájában tartják meg. A miniszter ez alkalomra Dubszky Alfréd dr. miniszteri főmérnököt küldi ki. Összejöveteli hely a debreceni helyi vasút igazgatósági épülete.

— **Husárok a vidéki piacokon.** Az O. M. G. E. gabonaárjegyző irodája tudósítónk jelentései október 16-ról. (Vágot hus kilogrammja fillérekben.)

	marhahus		borjúhus		sertéshus		birkahus
	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.
Arad	160	144	300	240	180	150	20
Baja	140	128	144	132	136	124	104
Békéscsaba	164	136	180	160	128	—	112
Eszék	140	128	170	156	138	140	108
Győr	156	144	200	160	164	144	108
Kaposvár	144	128	180	160	115	105	100
Kassa	160	152	180	170	160	150	100
Léva	128	120	160	148	148	140	112
Losonc	144	136	160	152	144	136	104
Miskolc	144	136	168	160	152	144	108
Nagybecskerek	144	136	160	144	144	138	104
Nagykanizsa	160	132	180	160	142	138	104
Nagyszében	160	128	140	100	140	120	100
N.-Szentmiklós	136	128	140	136	134	140	96
Nagyvárad	144	136	200	180	152	144	96
Nyitra	128	120	230	232	144	124	104
Pancsova	136	128	200	160	140	120	100
Pápa	128	120	180	140	150	140	100
Sátoraljaujhely	136	128	160	152	144	104	104
Sopron	170	148	200	170	130	112	—
Szatmár	144	128	160	156	136	132	112
Szentes	128	—	160	—	154	—	108
Szolnok	140	122	190	150	170	150	112
Ujarad	136	128	180	150	136	124	112
Ujvidék	140	130	180	160	120	116	96
Versec	134	—	180	—	140	—	110
Zenta	120	—	160	—	140	—	110

A debreceni husárakat nem leljük feljegyezve. Nálunk a következők az árak: marhahus 148 fill., borjúhus 168 fill., sertéshus 160 fillér, juhhus 120 fillér.

— **Végzés a polgári faillatmány tárgyában.** Az 1906—1907. évi polgári faillatmánynek a város epreskerti farak. tárából való kiadása ölenként 18 korona, azaz tizenhét korona árbeefizetés mellett a f. évi október hó 15-től keza dődőleg 1907 február hó 1-ig elrendeltetik, a fának elhordására pedig 1907. év február 15. napja határidőül kitűzetic. Miből kifolyólag utasítatik a házipénztári hivatal, hogy k fának a számvevőség által készített főkönyv szerinti kiadását, az eddigi gyakorlathoz képest a kitűzött időben eszközölje. Miről a házipénztári hivatal a polgári faillatmányról szóló kimutatás kiadásával és az erdömesteri hivatal és Simonffy

János faraktárnok ur jkvi kivonaton, a város közönsége pedig dobszó után és a helyi lapok újdonsági rovatában közzététel által értesítettnek. Debrecen sz. kir város tanácsának 1906 szeptember hó 27 én tartott üléséből. Kiadta: *Illési, jegyző.*

— **A városi muzeum gyarapodása.** Debrecen városi muzeuma az elmúlt hónapban is örvendetesen szaporodott, különösen pedig ajándékok által. Vétel után leginkább néprajzi tárgyakat szereztünk. Első helyen emlíjük azt a becses ereklyét, amellyel Kolozsvárott lakó Király Janka uriaszony, néhai Sámly László tudós professzor özvegye gazdagította gyűjteményünket. Olajfestmény ez, amelyet Tóth Ágoston 48 as honvédezredes emlékül csinált s Könyves Tóth Mihály debreceni ev. ref. lelkész, meg Barsi József bicskei plébánust ábrázolja együtt, akik az olmützi várban ülték akkor 20 éves várfogságukat. Sámly Lászlóné a következő sorok kíséretében küldte hozzánk ez érdekes festményt: „Midőn nevelő atyámat 1851-ben Magyarátán — így nevezték a folyók maguk közt Olmütz várát — atyám testvéröccsével Könyves Tóth Antallal meglátogattam, tőle kaptam e képet, melyet most az ő szülővárosának ajándékozok“. Érdekes csoportos ajándékban részesített minket dr. Kremer Henrik Rezső ur, nyugalmazott haditengerész sorhajó-orvos. Afrikából való harci eszközöket: lándzsát és nyilvesszőket, kövületeket, tengeri csigákat, korallokat kaptunk tőle. Tóth István építész ur pedig ismét többféle régiséget küldött, amelyeket a Piacz—Deak Ferenc-utca sarkán folyó építkezésnél találtak. Ezekon kívül aug. 28 tól fogva szeptember hó végéig a következő urnók, urak, polgarasszonyok, polgarok gyarapították ajándék-tárgyakkal muzeumunkat, u. m. *Könyveket és nyomtatványokat* ajándékoztak: Németh János (Péczeli József lantját, Tóth Ferenc Éneklő karát), Klein Jónás (debreceni állandó nemzeti színház első évi Emlényét), Papiszák József (3 db könyvet s Biharm. régi térképét), Péntek István nyomdász (Szolgálati Regula a fölkelő nemesség részére), Szabó Károly (felszabaduló levelet), Babó Márton és neje Királyi Julianna (Ujtestamentumot és ker. erkölcsstudományt, Tordai Sándorné (a biblia egy 100 éves kiadását). *Kéziratokat*: Tóth Pál Rakovszki-u. 1. sz. (a debreceni molnár legények 27 db régi írásait, artikulusait, jegyzőkönyveit). *Pénzeket, pecsételőket*: D. de Mihály, Horváth József, Seres János, Sipos György, Szabó János, özv. Szegedi Györgyné, Tóth Gál (a molnár társulat pecsétje), Weinstein Sándor (2 db. ezüst nemesi pecsételőt). *Régiségeket*: Ganovszky Lajos (tajték csibukot szárával együtt, amely néh. Szákfi József debreceni színészé volt), Ménes Jánosné (vas órát), Nagy Józsefné (fali órát). Sipos György (a leégett ispotályi torony elolvadt harangjának egy darabját), Városi nyomda (betűsorzó fából). *Néprajzi tárgyakat*: Dömsödy Lajos (aranyos partát, dobozával, bronz és bádóg gyertyatartókat, bádóg gyertyamártót), Csapó Mihályné (ezüst partát, gránát dohányaacsát, régi diák kucsmát, a tragikus sorsu Mory családnak egy botját), Joó Józsefné (régii fekete korsót, sámsoni lelet), Nagy Ferenc Nyil. u. 22 (tokos bosnyák kését), Szabó Márton és neje Károlyi Julianna (1831-ből való virágos butykost, 1862-ből való cserép bődönyt, szövő vordát, régi férfi ujjast), Uri Lajos (szarupoharat), Tóth Pál (az ács és molnár ifjuság szép öreg ládáját és egyéb emlékeit), Vigh János Nyil. u. 112. (régii fakupát), végül Sipos György ur egy kőrajtot és tengeri csigát ajándékozot. Az adományozóknak ez uton is köszönetet mond a muzeum öre.

— **A városi muzeum nyitvatartása.** A városi muzeumot (Hatvan-u. 23. szám alatt) ezentul szombaton délutánonként 2 órától 4-ig tartjuk nyitva Vasárnap délelőttönként — mint eddig — ezentul is 10—12 óra közt tekinthető meg. Belépő díjat nem szedünk. A muzeum igazgatósága.

Uri divat, kalap és fehérnemű üzlet Békés Lajos Debreczen, Piacz-u. 44. dr. Ujfalussy-ház. Angol női bluzsokat, férfi fehérneműeket és kelenygyeket mérték szerint a legszebb kivitelben készít.